

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	72	23.02.2015	15	
Kaupunginvaltuusto	41	02.03.2015	17	

1410-2015 (613, 632)

Kansanäänestyksen järjestäminen Turun toriparkista

Tiivistelmä:

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Seppo Lehtiselle on jätetty 19 valtuutetun allekirjoittama kuntalain 54 §:n 2 momentin mukainen pyyntö kutsua kaupunginvaltuusto koolle päättämään neuvoo-antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä Turun toriparkista. Kaupunginvaltuustolle esitetään, että kansanäänestystä ei järjestetä.

Kh § 72

Kaupunginjohtaja Aleksi Randell:

Kuntalain 54 §:n 2 momentin mukainen pyyntö

Kuntalain 54 § 2 momentin mukaan valtuusto on kutsuttava koolle kunnanhallituksen tai vähintään neljäsosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Seppo Lehtiselle on jätetty 19 valtuutetun allekirjoittama kuntalain 54 §:n 2 momentin mukainen pyyntö kutsua kaupunginvaltuusto koolle päättämään neuvoo-antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä Turun toriparkista.

Koska yli neljäsosa valtuutetuista on pyynnön allekirjoittanut, tuodaan asia kuntalain 54 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla kiireellisesti valtuuston käsiteltäväksi.

Sovellettavat säännökset

Kuntalain (365/1995) 1 §:n mukaan kunnan päätösvaltaa käyttää asukkaiden valitsema valtuusto. Kuntalain 30 §:n mukaan valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoo-antava. Kaikilla äänestysosioituilla on yhtäläinen äänestysoikeus.

Laki neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä (1649/1995) koskee menettelyä, jota noudatetaan kuntalain 30 §:ssä tarkoitetuissa neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä. Lain 2 §:n mukaan kansanäänestystä ei saa määrätä toimitettavaksi kunnallisvaalien, valtiollisten vaalien tai valtiollisen kansanäänestyksen yhteydessä. Lain 3 §:n mukaan kunnanvaltuuston on päätettävä kansanäänestyksen toimittamisesta viimeistään 60. päivänä ennen äänestyspäivää. Päättäessään kansanäänestyksen toimittamisesta kunnanvaltuuston on samalla päätettävä äänestyksen aiheesta ja ajankohdasta sekä äänestäjille esitettävistä vaihtoehtoista. Äänestäjällä tulee olla mahdollisuus ilmaista, ettei hän kannata mitään esitetyistä vaihtoehtoista.

Kansanäänestyksen kaksivaiheinen menettely

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	72	23.02.2015	15	
Kaupunginvaltuusto	41	02.03.2015	17	

Kansanäänestyksestä päättäminen on kuntalain 30 §:n nojalla kaupunginvaltuuston vapaassa harkinnassa. Sen järjestämistä koskeva päätöksenteko on tarkoituksenmukaista toteuttaa kaksivaiheisena siten, että ensin valtuusto tekee periaatepäätöksen kansanäänestyksen järjestämisestä.

Periaatepäätöksen jälkeen kaupunginhallitus valmistelee esityksen valtuustolle äänestyksen aiheesta, ajankohdasta sekä äänestäjille esitettävistä vaihtoehtoista. Vasta jälkimmäinen valtuuston päätös on varsinainen kuntalain 30 §:n tarkoittama päätös kansanäänestyksen järjestämisestä. Sen perusteella määräytyy 60 päivän mittainen määräaika sille, koska äänestys voidaan aikaisintaan toimittaa.

Mikäli valtuusto päätyy siihen, että kansanäänestystä ei järjestetä, asian käsittely valtuustossa päättyy jo asiaa ensi kerran käsiteltäessä.

Kansanäänestyksessä esitettävät vaihtoehdot keskustan kehittämiseksi

Kansanäänestyksen toimittamista harkittaessa tulee ottaa huomioon, että ns. toriparkin eli Kauppatorin maanalaisen pysäköintilaitoksen toteuttaminen on vain yksi kysymys kaupungin keskustan kehittämisessä. Kehittämistä ja suunnittelua ei ole tarkoituksenmukaista sitoa yhden ratkaisuvaihtoehdon toteuttamiseen tai poissulkemiseen.

Äänestykseen ei näin ollen voi tuoda vaihtoehtoa kyllä tai ei, vaan ei-vaihtoehdossa on oltava konkreettisia ratkaisuja keskustan vetovoiman lisäämiseksi ja keskustan kortteleiden kytkemiseksi riittävän dynamiikan aikaansaamiseksi. Ratkaistavaksi tulevat myös Kauppatorin sekä torin ja joen välisen alueen (mm. Fortuna-kortteli)pysäköintitarve ja yleisemmin keskustan kadunvarsipysäköinti sekä katutilan vapauttaminen mm. kävelylle ja pyöräilylle ja uusille puistokohteille. Harkittavaksi jäisi lisäksi se, joudutaanko myös Kauppatorin maanpäällisten osien perusparantamisesta luopumaan mm. torikauppaa palvelevan pintapysäköinnin sijoittamiseen liittyvien ongelmien vuoksi.

Asemakaavan valmistelun yhteydessä toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa Kauppatorin alle toteutettavalle pysäköintilaitokselle ei ole löytynyt.

Kunnan tiedotusvelvollisuus

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan on tiedotettava asukkailleen kunnassa vireillä olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä ratkaisuista ja niiden vaikutuksista. Kunnan tiedottamisvelvollisuus korostuu, mikäli päädytään kansanäänestyksen toimittamiseen, jotta kuntalaisten aidot mielipiteet saadaan selville. Tiedotusvelvollisuutensa täyttämiseksi kaupungin tulee järjestää kaikille äänioikeutetuille tasavertaiset mahdollisuudet saada yhtäläinen informaatio kansanäänestyksen kohteena olevasta asiasta, sen eri vaikutuksista ja äänestykseen liittyvistä muista eri vaihtoehtoista vaikutuksineen.

Käytännössä kaupungin tulee vähintään tuottaa jokaiseen talouteen postin välityksellä toimitettava tiedotusjulkaisu, jonka tulisi olla lisäksi saatavissa sähköisessä muodossa. Kaupungin on lisäksi perusteltua toteuttaa erillinen tiedotuskampanja julkisen median kautta sekä järjestää aiheeseen liittyviä tiedotustilaisuuksia asukkaille ja yrityksille.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	72	23.02.2015	15	
Kaupunginvaltuusto	41	02.03.2015	17	

Kustannukset tiedotusvelvollisuuden toteuttamiseksi voidaan arvioida kokonaisuudessaan vasta päätettäessä tiedotuskampanjan laajuudesta ja toteuttamistavasta.

Kansanäänestyksen kustannukset ja aikataulu

Kauppatorin maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamista koskevan kansanäänestyksen toimittamiskustannusten on arvioitu olevan noin 400.000–500.000 euroa. Turussa tai missään muussakaan suuressa kaupungissa ei tähän mennessä ole toimitettu kansanäänestyksiä. Arvion tekeminen kustannuksista onkin vaikeaa, koska äänestyspaikkojen lukumäärä ja kirjeäänestyksen käyttö vaikuttavat kokonaiskustannukseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon tiedotuskampanjasta syntyvät kustannukset.

Mahdollisen kansanäänestyksen valmistelujen ja toteutuksen yhteensovittaminen eduskuntavaalien valmistelun kanssa olisi haasteellinen tehtävä.

Kaupunginvaltuuston aiemmat toriparkin kansanäänestystä koskevat päätökset ja asemakaavan ajantasaisuus

Kaupunginvaltuusto on kaksi kertaa käsitellyt kansanäänestyksen järjestämistä Kauppatorin asemakaavanmuutoksesta. Kaupunginvaltuusto on 16.2.2009 § 54 päättänyt, että Turun Kauppatorin asemakaavasta ja Kauppatorin alle rakennettavasta pysäköintilaitoksesta ei toimiteta neuvoa-antavaa kansanäänestystä. Lisäksi kaupunginvaltuusto on 18.6.2012 § 120 päättänyt, että neuvoa-antavaa kansanäänestystä ei järjestetä siitä, haluavatko turkulaiset Kauppatorin alle rakennettavaksi maanalaisen pysäköintilaitoksen vai ei.

Kaupunginvaltuusto on 18.6.2012 § 118 päättänyt, että 21.2.2012 päivätty ja 20.4.2012 muutettu (VI) 6 kaupunginosan, Kauppatori –nimiselle yleiselle alueelle sekä Eerikinkadun, Aurakadun, Yliopistonkadun ja Kauppiaskadun osille laadittu asemakaavanmuutosehdotus hyväksytään. Kaupunginvaltuuston päätös on tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden hylättyä päätöksellään 25.6.2014 kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdyt valitukset.

Kaupunginvaltuusto on lisäksi 17.11.2014 § 163 ottanut kantaa Kauppatorin asemakaavan uudelleen käsittelemiseen päättäen tuolloin, että kaupunginvaltuuston 18.6.2012 § 118 hyväksymän lainvoimaiseksi tulleen asemakaavan ollessa ajan tasalla kaupunginvaltuuston kokouksessa 22.9.2014 § 146 tehty esitys ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Koska olosuhteissa ei ole tapahtunut Kauppatorin asemakaavanmuutoksen hyväksymispäätöksen (kv 18.6.2012 § 118) jälkeen muutoksia ja koska kaupunginvaltuusto on vielä erikseen 17.11.2014 § 163 todennut Kauppatorin lainvoimaiseksi tulleen asemakaavan olevan ajan tasalla, ei neuvoa-antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestäminen ole tarkoituksenmukaista.

Yhteenveto

Edellä esitetyin perustein ns. toriparkista eli Kauppatorin alle rakennettavasta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta ei ole syytä järjestää kuntalain 30 §:n mukaista neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestystä.

Oheismateriaali 1

Valtuutettujen kuntalain 54 §:n 2 momentin mukainen pyyntö

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Kaupunginhallitus	72	23.02.2015	15	
Kaupunginvaltuusto	41	02.03.2015	17	

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että Kauppatorin alle rakennettavasta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta ei järjestetä neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestystä.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Päätös asiassa tehtiin äänin 8-4, 1 tyhjä.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen puolesta äänestivät Ilola, Pietari, Maaskola, von Frenckell-Ramberg, Sirén, Manni, Viljamaa ja Lindholm.

Miikkolan Anderssonin kannattamana tekemän ehdotuksen puolesta, että Kauppatorin alle rakennettavasta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta järjestetään neuvoa-antava kunnallinen kansanäänestys, äänestivät heidän lisäksseen Vornanen ja Sarlund.

Eeva äänesti tyhjä.

Eklund ilmoitti olevansa esteellinen eikä osallistunut asian käsittelyyn. Hänen tilallaan asian käsittelyyn osallistui Ilola.

Kv § 41

Oheismateriaali 1

Valtuutettujen kuntalain 54 §:n 2 momentin mukainen pyyntö

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että Kauppatorin alle rakennettavasta maanalaisesta pysäköintilaitoksesta ei järjestetä neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestystä.

Liite 1

Äänestyslista

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittely kokouksessa

Kossila Li Anderssonin kannattamana teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Valtuusto päättää järjestää neuvoa antavan kansanäänestyksen, jossa kuntalaiselta kysytään haluaako hän, että Turun kauppatorin alle rakennetaan pysäköintilaitos. Kansanäänestyksessä äänestyslipussa tulee olla vastausvaihtoehdot: kyllä, ei ja en ota kantaa. Kansanäänestys järjestetään 24.5.2015. Samalla valtuusto päättää, että toriparkin suhteen ei tehdä muita päätöksiä ennen kansanäänestystuloksen selviämistä.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne valtuutetut, jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta, äänestävät

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	5
Kaupunginhallitus	72	23.02.2015	15	
Kaupunginvaltuusto	41	02.03.2015	17	

"jaa", jos "ei" voittaa, on Kossilan muutosehdotus tullut hyväksytyksi. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa koneäänestyksessä 35 valtuutettua kannatti kaupunginhallituksen ehdotusta ja 30 valtuutettua kannatti Kossilan muutosehdotusta, 2 poissa, joten kaupunginhallituksen ehdotus tuli kaupunginvaltuuston päätökseksi.

Jakelu

tied Kossila Pauli